

Pulzní oxymetrie

Pulzní oxymetrie **neinvasivně měří saturaci hemoglobinu kyslíkem v arteriální části krevního řečiště** (pulzatilní tok).

 Podrobnější informace naleznete na stránce Princip pulzní oxymetrie.

Místem **umístění detektoru** jsou **prsty končetin nebo ušní lalůčky**. Vzhledem k cirkulační době detekuje snímač umístěný na ušním lalůčku změny dříve než snímač umístěný na prstu končetiny. Při ponechání snímače na jednom místě po dlouhou dobu existuje **riziko poškození tkáně tlakem**. U **novorozců** jsou fyziologicky **nižší hodnoty dány přítomností P-L zkratů**.

Interpretace hodnot SaO_2 při oxygenoterapii

Hodnoty SaO_2	Klinické poznámky
Novorozenci > 90 % děti nad 1 měsíc > 95 %	fyziologické hodnoty
< 80 %	kritický stav v horizontu desítek minut
< 60 %	bezprostřední kritická desaturace

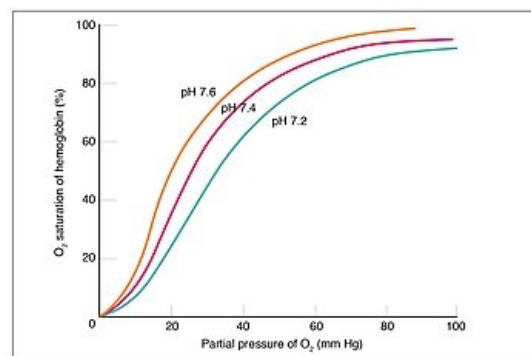
Vztah mezi SaO_2 a pO_2

Vztah mezi hodnotou PO_2 a SaO_2 **je dán průběhem disociační křivky hemoglobinu**. Vzhledem k jejímu esovitému průběhu neumožňuje sledování SaO_2 detekovat změny PaO_2 v nízkém a vysokém pásmu hodnot (hodnoty SaO_2 < 70 % a hodnoty SaO_2 > 98 %). **Faktory, které ovlivňují polohu disociační křivky hemoglobinu, ovlivňují i hodnotu SaO_2** . Tyto změny jsou **významné pouze na strmé části disociační křivky**.

U nemocných s normálními hodnotami pH a tělesné teploty odpovídá hodnota SaO_2 90 % cca pO_2 kolem 60–65 mm Hg (= 8–8,6 kPa). Při klinicky detekovatelné cyanóze u nemocných bez anémie jsou již parametry SaO_2 obvykle kolem 80 %. Pulzní oxymetrie nedostatečně koreluje s nadměrně vysokým pO_2 , např. při SaO_2 98 % může být pO_2 10, ale i 20 kPa a to se již jedná o toxickou hyperoxii. Tento fakt je významný zejména v neonatologii.

Pulzní oxymetr

Disociační křivka hemoglobinu

Přehled nejčastějších příčin artefaktů při pulzní oxymetrii

- nízká perfuze místa měření → hypotenze, nízký srdeční výdej, hypotermie;
- závažná anémie;
- nadměrná intenzita okolního světla;
- nesprávná poloha senzorů;
- pohyb senzoru;
- venózní pulzace na dolní končetině;
- vysoký obsah kožního pigmentu (černoši, opálení, ...).

Nejčastější příčinou artefaktu je ztráta pulzatilního charakteru signálu při hypoperfúzi monitorovaného místa.

Klinické poznámky k hodnocení SaO_2

Při intoxikaci oxidem uhelnatým vzniká karboxyhemoglobin (COHb), který má prakticky stejnou schopnost absorbovat světlo o vlnové délce 660 nm jako oxyhemoglobin, a proto standardní oxymetry udávají v přítomnosti COHb falešně vysokou hodnotu SaO_2 .

Při methemoglobinemii detekujeme hodnotu SaO_2 85 %, neboť methemoglobin má stejný absorpční koeficient pro červené i infračervené světlo. Methemoglobinémie tedy vede k falešně nízké hodnotě SaO_2 , je-li její skutečná hodnota vyšší než 85 %, a k falešně vysoké hodnotě, je-li její skutečná hodnota nižší než 85 %.

Při anemii detekujeme vysokou hodnotu SaO_2 vzhledem k oxémii, neboť při nízké koncentraci erytrocytů jsou tyto výborně saturovány. Naopak falešně nízké hodnoty SaO_2 detekujeme **při polyglobulinemii**.

Při hypoperfúzi může být SaO_2 falešně nízká nebo vysoká (→ pokud pulzní oxymetr snímá aktuálně otevřené AV zkraty).

Při ikteru a přítomnosti barviv v organismu (methylenová modř) detekujeme falešně nízké hodnoty, stejně tak při užívání laku na nehty.

Arytmie způsobí nepravidelnosti křivky a tím pádem i změny průměrné měřené saturace, **závažná trikuspidální vada** mechanismem přenesené žilní pulsace může způsobit chyby ve měření signálu.

Odkazy

Související články

- Kardiopulmonální monitoring
- Princip pulzní oxymetrie

Zdroj

- ŠEVČÍK, Pavel, et al. *Intenzivní medicína*. 3. vydání. Galén, 2014. 1195 s. s. 179–183. ISBN 978-80-7492-066-0.
- HAVRÁNEK, Jiří: *Kardiopulmonální monitoring*.